GLOSTRUP KOMMUNE

Center for Organisation og Styring
Økonomi
18. september 2026

notat

Valg af selvbudgettering eller statsgaranti

Baggrund

Som en del af den endelige budgetvedtagelse af det kommende års budget, skal Kommunalbestyrelsen for den enkelte kommune hvert år beslutte, om kommunens indtægter skal være baseret på den såkaldte statsgaranti, eller om kommunen ønsker at selvbudgettere.

Statsgaranti

Statsgarantien består i, at Økonomi- og Indenrigsministeriet senest d. 1. juli hvert år udsender det statsgaranterede udskrivningsgrundlag og den såkaldte tilskudsudmelding, der indeholder en oversigt over hver enkelt kommunes tilskuds- og udligningsbeløb for det kommende år.

Opgørelsen af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag er baseret på det faktiske udskrivningsgrundlag tre år før, som herefter fremskrives på baggrund af den forventede vækst i indbyggertal og indkomstniveau på landsplan. Alle kommuner fremskrives med den samme faktor, som i år er baseret på Økonomiministeriets seneste økonomiske redegørelse fra maj 2026.

Opgørelsen af de forskellige tilskuds- og udligningsbeløb, herunder det statslige bloktilskud, er primært baseret på den seneste befolkningsprognose fra Danmarks Statistik og opdaterede værdier for en række socioøkonomiske variable.

Vælger Kommunalbestyrelsen i den enkelte kommune statsgarantien, vil kommunen modtage indtægter svarende til det udmeldte, og der vil isoleret set ikke ske nogen efterfølgende regulering af dette.

Selvbudgettering

Vælger Kommunalbestyrelsen i den enkelte kommune omvendt at selvbudgettere, vil kommunen modtage indtægter svarende til det faktiske udskrivningsgrundlag for det pågældende år og tilskuds- og udligningsbeløb svarende til det faktiske indbyggertal, sociale indikatorer mv.

Opgørelsen af dette vil i praksis først kunne ske efter at budgetåret er afsluttet, og i det enkelte år vil en kommune, der har valgt at selvbudgettere, typisk budgetlægge og blive afregnet med det statsgaranterede indtægtsniveau. Resultatet bliver gjort endeligt op to år efter budgetårets afslutning, og en eventuel regulering indarbejdes derfor først i den statslige afregning tre år efter det konkrete budgetår.

De væsentlige faktorer

Om der vil være en potentiel gevinst ved at vælge selvbudgettering for den enkelte kommune, afhænger primært af to faktorer, nemlig den forventede udvikling i skattegrundlaget, for den enkelte kommune, og den forventede udvikling i indbyggertallet for den enkelte kommune.

Udvikling i skattegrundlaget

Som beskrevet ovenfor, er det statsgaranterede udskrivningsgrundlag baseret på det faktiske udskrivningsgrundlag tre år før fremskrevet på baggrund af skøn fra den seneste økonomiske redegørelse fra maj 2026.

I slutningen af august 2026 udkom en ny økonomisk redegørelse, hvor forventningen til kommunernes udskrivningsgrundlag i 2027 samlet set blev nedskrevet med 17,9 mia. kr. i forhold til det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Hvis den nye prognose er retvisende, betyder det, at alle kommuner isoleret set burde have et tab ved at vælge selvbudgettering, idet de forventede indtægter fra kommuneskatten vil være lavere end det statsgaranterede niveau.

En mulig undtagelse ville være, hvis væksten i udskrivningsgrundlaget i den enkelte kommune ligger væsentligt over landsgennemsnittet. I så fald ville kommunen til gengæld få et mindre beløb fra udligningsordningen for beskatningsgrundlaget, men potentielt kunne opnå en gevinst samlet set.

Udvikling i indbyggertallet

Den skønnede vækst i de økonomiske redegørelser kan primært ses som en prognose for væksten i udskrivningsgrundlag pr. indbygger, idet befolkningstallet på landsplan er nogenlunde stabilt. Udviklingen i antallet af indbyggere og dermed skatteydere har imidlertid stor betydning for indkomstskatten i den enkelte kommune.

Indbyggertallet ved budgetårets start ligger desuden til grund for kommunens andel af det statslige bloktilskud og danner samtidig grundlag for udligningsordningen for det demografiske udgiftsbehov. Et højere indbyggertal end forudsat i statsgarantien vil derfor alt andet lige medføre merindtægter både fra et større statsligt bloktilskud og fra en øget udligning af kommunens demografiske udgiftsbehov.

Statsgarantien forudsætter for Glostrup Kommune et indbyggertal pr. 1. januar 2027 på 26.197 borgere. Glostrup Kommunes egen befolkningsprognose forventer et indbyggertal på 26.357 borgere, og status pr. 5. september 2026 er et indbyggertal på 26.121 borgere.

Det aktuelle indbyggertal primo september er således 76 borgere lavere end forudsat i statsgarantien, hvilket alt andet lige indikerer, at der for Glostrup Kommune vil være en vis usikkerhed forbundet med at vælge selvbudgettering.

Opgørelse af potentiel gevinst

Administrationen har fået konsulenthuset Dataproces til at udarbejde en analyse, som viser Dataproces' bedste bud på Glostrup Kommunes forventede effekt ved valget af statsgaranti eller selvbudgettering.

Dataproces har på baggrund af den forventede vækst i udskrivningsgrundlaget og Glostrup Kommunes befolkningsprognose beregnet forskellige scenarier for gevinsten ved selvbudgettering. Udvalgte scenarier er beskrevet nedenfor. Scenarierne tager ikke højde for andre kommuners valg af selvbudgettering, dette er belyst i afsnittet "Perspektivering – andre kommuners valg af selvbudgettering".

De vigtigste forudsætninger er, som beskrevet ovenfor, den forventede vækst i udskrivningsgrundlaget for den enkelte kommune og det forventede indbyggertal for den enkelte kommune. Administrationen har på den baggrund opstillet 9 forskellige scenarier, der fremgår af nedenstående tabel.

I forhold til det forventede indbyggertal er der regnet på gevinsten ved det forudsatte indbyggertal i kommunens befolkningsprognose +/- 150 borgere. Aktuelt er indbyggertallet 236 borgere lavere end det forventede indbyggertal pr. 1. januar 2027. Der er i befolkningsprognose 2026 forventet indflytning i 186 boliger. Administrationen har analyseret indflytningen pr. 5. september, og det vurderes, at der er sket indflytning i ca. to tredjedele af boligerne. Det vurderes samtidig, at der fortsat er et potentiale på 119 borgere i Skovstoppet, som endnu ikke er indflyttet. Derfor er det mest sandsynlige scenarie, at indbyggertallet 1. januar 2026 lander et sted mellem befolkningsprognosen og 150 færre borgere.

I forhold til den forventede vækst i udskrivningsgrundlaget er beregningen først og fremmest foretaget på baggrund af den seneste økonomiske redegørelse fra august 2026, der på nuværende tidspunkt vurderes at være den mest retvisende prognose for den økonomiske udvikling i 2027. Den økonomiske redegørelse forudsætter en vækst i udskrivningsgrundlaget fra 2026 til 2027 på 4,6 pct.

Administrationen har herudover lavet to scenarier, hvor den forudsatte vækst er henholdsvis 3 procentpoint lavere og højere. En afvigelse på mere end 3 procentpoint i forhold til det skønnede i den økonomiske redegørelse er kun sket to gange i løbet af de sidste 18 år, nemlig i 2009 affødt af finanskrisen og i 2021 affødt af opsvinget efter Covid-19 nedlukningen i 2020. Hvis der ikke sker tilsvarende hændelser i 2027, forventes væksten i udskrivningsgrundlaget derfor at ende et sted mellem disse to yderpunkter.

Tabel: Potentiel gevinst ved selvbudgettering (i mio. kr.)

Gevinst ved selvbudgettering mio. kr.	150 færre borgere	Befolknings-prognose 2026	150 flere borgere
3% højere økonomisk vækst	17	21	26
Økonomisk redegørelse august 2026	7	11	16
3 % lavere økonomisk vækst	-3	1	6

Aktuelt er indbyggertallet 236 borgere lavere end det forventede indbyggertal pr. 1. januar 2027. En opfølgning på befolkningsprognosen viser, at 200 af disse borgere, mangler i gruppen af de 25-66-årige, som i høj grad er med til at påvirke udskrivningsgrundlaget. Hertil kommer, at det i 2026 forventes, at Glostrup Kommunes udskrivningsgrundlag pr. indbygger, for første gang, vil være mindre end landsgennemsnittet jf. notat om skatter, tilskud og udligning, der fremgår af førstebehandlingsbudgettet side 100-122. På den baggrund vurderes det, at det er forbundet med en vis risiko at vælge selvbudgettering, mens den potentielle gevinst, med de aktuelle økonomiske udsigter vil være minimal.

Skøn med andre forudsætninger – KL's regnemodel

KL stiller en regnemodel til rådighed for kommunerne til at opgøre den potentielle gevinst ved selvbudgettering i det enkelte år. Resultatet af denne model er, som analysen fra Dataproces, meget afhængig af de forudsætninger, der lægges til grund for beregningen. De vigtigste forudsætninger er, som beskrevet ovenfor, den forventede vækst i udskrivningsgrundlaget og det forventede indbyggertal for den enkelte kommune.

Dataproces' analyse er fremskrevet på baggrund af den forventede vækst i årene 2025-2027 på landsplan, svarende til 14,9 procent, mens KL's model er fremskrevet på baggrund af den forventede vækst i årene 2025-2027 for Glostrup Kommune, svarende til 20,5 procent.

Som det fremgår af nedenstående tabel, vurderes det i KL's model, at Glostrup Kommunes udskrivningsgrundlag vokser mere end resten af landet. Dette hænger umiddelbart godt sammen med, at Glostrup Kommune er en vækstkommune, hvilket også har været medvirkende til, at Glostrup Kommune har valgt selvbudgettering de seneste 2 år.

Tabel: Skønnet vækst i udskrivningsgrundlaget fra 2024 til 2027, Glostrup og landsplan

(mio. kr.)	2024	2025	2026	2027
Skønnet vækst for Glostrup (pct.)	5,9	7,0	5,5	6,7
Skønnet vækst på landsplan (pct.)	6,2	2,8	3,6	3,9

I september sidste år, blev væksten for Glostrup Kommune i 2024 (baseret på foreløbigt opgjorte skattesager) skønnet til 8,1 pct. De endelige tal endte, jf. ovenstående tabel, på 5,9 procent. Skønnet på landsplan var på daværende tidspunkt skønnet til 6,5 procent, hvilket endte på 6,2 procent. Det fremgår, at skønnene overvurderede væksten i udskrivningsgrundlag, og at skønnet for Glostrup var overvurderet med 2,2 procentpoint. Da Glostrup Kommune udgør en mindre population i forhold til på landsplan, er risikoen for store udsving i forventningerne derfor også større. Glostrup Kommunes vækst endte med at være under væksten på landsplan, selvom skønnet viste det modsatte. Tallene for Glostrup Kommune i KL's model er dermed forbundet med en vis usikkerhed.

Netop usikkerheden i væksten er også baggrunden for, at administrationen anbefaler ikke at budgettere med hele gevinsten ved selvbudgettering for budgetårene 2025 og 2026, men har afsat usikkerhedspuljer på 20 mio. kr. i budget 2028 og 2029.

KL's regnemodel viser en gevinst ved selvbudgettering på 29,0 mio. kr., hvis væksten for Glostrup Kommune følger forventningen i ovenstående model, og Glostrup Kommunes befolkningstal stemmer overens med forventningen i befolkningsprognosen for 2026-2036.

Konklusion

Som det fremgår af ovenstående analysen, så er valget mellem selvbudgettering og det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, ikke lige så entydigt, som vi har oplevet de seneste 2 år.

Analysen fra Dataproces viser en gevinst ved valg af selvbudgettering i 8 ud af de 9 opstillede scenarier.

Aktuelt er indbyggertallet dog 236 borgere lavere end det forventede indbyggertal pr. 1. januar 2027, og en opfølgning viser, at 200 af disse borgere mangler i gruppen af de 25-66-årige, som i høj grad er med til at påvirke udskrivningsgrundlaget. Hertil kommer det, at det i 2026 forventes, at Glostrup Kommunes udskrivningsgrundlag pr. indbygger for første gang vil være mindre end landsgennemsnittet jf. notat om skatter, tilskud og udligning.

Analysen på baggrund af KL's regnemodel viser også en gevinst ved selvbudgettering, men bygger på nogle vækstskøn, som er forbundet med en del usikkerhed.

På den baggrund vurderes det, at det vil være forholdsvist risikabelt at vælge selvbudgettering, mens den potentielle gevinst med de aktuelle økonomiske udsigter vil være minimal.

Administrationen anbefaler på den baggrund, at Kommunalbestyrelsen i forbindelse med 2. behandlingen af Budget 2027-2030 vælger statsgarantien for 2027.

Perspektiv – Andre kommuners valg af selvbudgettering

Antallet af andre kommuner, der vælger selvbudgettering, kan påvirke størrelsen af den potentielle nettogevinst for Glostrup Kommune. Det skyldes, at den samlede gevinst, som de selvbudgetterende kommuner opnår, modregnes i bloktilskuddet for alle kommuner tre år efter.

Der er med virkning fra budget 2026 sket en ændring i selvbudgetteringsordningen, sådan, at der nu er en øvre grænse på 1,5 mia. kr. for den samlede gevinst på selvbudgettering for de kommuner, der selvbudgetterer. Det betyder, at der er en øvre grænse for den kollektive effekt, som har betydning for samtlige af landets 98 kommuner via bloktilskuddet.

Ændringen i selvbudgetteringsordningen betød, at der kun var 16 af landets 98 kommuner, som valgte at selvbudgetter i 2026, mod 96 kommuner året forinden.

Administrationen anser det for usandsynligt, at mange kommuner vil selvbudgettere i 2027. Det skyldes, at den seneste økonomiske redegørelse har nedjusteret skønnet for udskrivningsgrundlaget i forhold til statsgarantien. Dette gør det alt-andet-lige mere attraktivt at vælge statsgarantien. Det betyder, at det formodentligt kun er attraktivt for vækstkommuner at vælge selvbudgettering. Administrationen vurderer derfor, at en eventuel negativ bloktilskudseffekt som følge af andre kommunernes valg af selvbudgettering vil være begrænset. Effekten er derfor ikke indregnet i scenarierne ovenfor.